

Szerkesztési iroda:
Nagy-Becskek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
ahová a lap szellemi részét illet
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Fleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.
Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Hirdetési árak:
Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hónapra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.
Megjelenik mindennap
vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 288. szám.

Kedd, december 15.

Egyéni nézet és közvélemény.

Nagybecskerek, decz. 15.

(—é—) A nemzeti párt felirati tervezetét nem tekinthetjük komoly munkának, hanem csak epés és tulzó ellenzéki vezércikknek, amelyet azért mert szerkesztője közzétett alakjában megfogalmazni, mivel nagyon jól tudta, hogy az éppen nem fog a korona elé jutni, hanem csakis — a képviselőházi irattárba. Másképp a szerző, aki természetesen gróf Apponyi Albert, nem mert volna olyan képtelen kérelmet írásba foglalni, hogy a korona csapja el a többségből és pedig fényesen diadalmaskodó többségből alakított kormányt.

Az ilyen sületlenséget magában foglaló feliratnak a védelmi indokolása természetesen nem lehetett semmivel sem külömb. Apponyinak legujabb „fényes“ sikerü szónoklatában hiába is keresnénk egyebet a kormány elleni vádaskodásnál, rekriminációnál és az ország állapota fölött kifejezett pesszimizmusnál.

Mikor az egész nemzet királyával élén ünnepélyes módokon adott hálát a gondviselésnek, amiért ez a haza az ezeréves fennállást megérhette, mikor nemzetünk életének ez a lélekemelő momentuma minden hazafinak szívet hangos dobogásba hozta és a második évezred elé a lefolyt ezer év küzdelmes viszontagságai közepette aratott győzelem, siker és kitartás érzetével és önbizalommal tekintünk s további haladásunknak komoly garanciáját láthatjuk az eddigi fejlődésünkben; akkor egy ember néhány hívével együtt kiválik a nemzet testéből és azt hirdeti, hogy nem fölfelé, hanem az erkölcsi süllyedésben lefelé haladunk, s hogy ezen az uton a teljes állami felforduláshoz fogunk el-

jutni. Gróf Apponyi Albert ez a merész Tacitus, aki azonban látnokai szemével már előre fölismeri hazája pusztulását és idején fejéhez vágja a figyelmeztetést, holott Tacitus történetíró módjára csak utólagosan írta meg az önkényuralom korszakát.

A nemzet igazán nagy köszönettel tartozhatnék gróf Apponyi Albertnek, ha kritikája nem volna olyan szerfölött sértő, s ha annak indító oka nem gyökereznék a mellőzés okozta elkeseredés talajában. Mert az végre is több a soknál, hogy Apponyi az egész nemzetet olyannak bélyegzi, mint akit Bánffy az orránál fogva vezet, s hogy Apponyi önmagát a nemzettel szembeállítva azt hirdeti, hogy neki van igaza. Ehhez olyan foku önelégültség és önteltség kell, aminőt senkinek, tehát Apponyinak sem lehet megbocsátani. Az egyéni nézetnek kell a közvélemény elől meghátrálnia, nem pedig megfordítva. A nemzeti párt szónokló vezére pedig a saját egyéni nézetét fölibe akarja helyezni a közvéleménynek, a nemzet ítéletének. Persze, mert a nemes gróf abból a szerény praemissából indul ki, hogy ő a nemzet vezére, holott végső következtetésképpen kellene ehhez a tételhez eljutni úgy, amint eljutott oda a nemzeti párt vezére által kicsinyelt képességü báró Bánffy Dezső.

Közigazgatási bizottság.

Nagybecskerek, december 15.

Torontál vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 14 én tartotta meg rendes havi ülését. Jelen voltak Rónay Jenő főispán elnöklése alatt dr. Dellimanics Lajos alispán, Feilitzsch Berthold báró megyei főjegyző, Poroszkay Béla tiszti főügyész, Talapkovics Vazul kir. pénzügyigazgató, dr. Plechl Szilárd megyei főorvos, dr. Orosdy Lajos kir. ügyész, Szobotka Rezső m. államépít. hiv. főnök, dr. Riesz Jakab árva-

széki h. elnök, Kovách Agoston, Vécsey István, Karácsonyi Andor, Rigó István m. tb. főjegyző, Hegedüs János kir. anyakönyvi felügyelő, Sziklai segédtanfelügyelő, Szilágyi Bertalan m. aljegyző, Veinrich Vilmos m. aljegyző, utóbbi mint a bizottságnak jegyzője. Távolmaradásukat pedig igazolták Rónay Ernő, Babics József, Nikolics Feodor báró, Vinczevidy Izsó, Csávossy Gyula, Steinbach Antal kir. tanfelügyelő és dr. Mihalovich Ödön árvaszéki elnök.

Elnöklő főispán a bizottság egybegyült tagjait szívélyesen üdvözölvén, a bizottság ülését megnyitottnak jelenti ki.

Ézután elsősorban a tárgysorozat pénzügyi része vétetett tárgyalás alá, melynek Talapkovics Vazul kir. pénzügyigazgató előadása mellett lefolytatásával a bemutatott havi jelentésből merítve jelenthetjük, hogy a folyó év november havában befolyt az adóbehajtás során

egyes adóban 750,397 frt,
hadmentességi díjban 20,905 frt.

Az elmúlt esztendő megfelelő havában pedig

egyes adóban 694,316 frt,
hadmentességi díjban 21,520 frt.

E két eredmény egybevetésével kitűnik, hogy a folyó évi eredmény egyes adóban 56,081 frt többletet, míg hadmentességi díjban 615 frt kevesletet tüntet fel.

A hátralékot illetőleg szinte javulás észlelhető, mert 1895. évben a hátralék még 2.841,356 frt volt, míg a folyó év megfelelő havában ezen teher már csak 2.671.248 frtot tüntet fel.

A kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint az antalfalvi újonnan létesített állami iskolához a nm. m. kir. közoktatásügyi miniszter Pisztrénka Lajos okl. tanítót nevezte ki és hogy Bugala Vendel úrményházi, valamint Bevilogva Hilda keresztesi tanítók állásukról lemondottak.

Végül bejelenti még a kir. tanfelügyelő hogy a magyar kir. közoktatásügyi miniszter

A „TORONTÁL“ tárczája.

Ráder Berta.

Írta: Palotás Fausztin.

A fiatal hadapród szemére huzta a sapkáját, aztán elszántan beugrott az ablakon . . .

Az utca néptelen volt. Az álom jótékony csendje borult a kisvárosra, hol még hamisítatlan az egyszerűség, tisztább az öröm és kevesebb a napigond.

A novemberi éj hideg széllel szántott végig az utcákon s bugásába olykor muzikaszó vegyült. A piacztér egyetlen emeletes házából tört ki a vidám hang. Ott lakodlmat ültek.

Az öreg Ráder Adolf, a város gazdag fűszerkereskedője, — bár egyike volt a legtisztelbtebb vendégeknek — sehog sem találta helyét a dusan terített asztal mellett. Nem esett jól az étel; kényserüségéből evett s még a csinos menyasszony nyájaskodása sem tudta kedvre hangolni. Vén embernél úgy is ritka a mosoly, — vagy ha van is: hideg, mint a téli napé.

Alig várta, hogy vége legyen a vacsorának. Az örökkévalóság zsoltárjaként tűnt föl neki minden jókívánat, pohárköszöntő. Ürügyet keresett a szökésre és talált is. A kapuban azonban a szemfüles házigazda utját állta.

— Mennem kell! — heveskedett Ráder, izzó homlokát törülgetve. — Az üzlet ajtaját, az ablakokat gondosan bezártam, de a vasszekrény kulcsa nincs nálam. Elvesztettem . . . nem, a tárbán felejtettem!

— Főlöleges aggodalom! Otthon a lánya: Berta kisasszony; éber, megbízható a cselédség! Mesének is merész a betörés vagy rablás eshetősége.

— A vasszekrényben sok pénz fekszik. A minap általam vásárolt száz hold föld ára. Istennem, hová tettem a kulcsot! Gondatlanságomnak borzasztó következménye lehet. A közbiztonság rossz. Az éjjeli örök a korcsnában őrzik az embernek verejtékkel gyűjtött vagyonkáját . . .

Köszönés nélkül elsielt. Utját megnehezítette a szél, mely szemben fujt, ingadozóvá téve anélkül is nehézkes járását.

Házához érve először is a pénzszekrényt rejtő szoba ablakait vizsgálta, tapogatta meg reszkető kezekkel. A rémület megrázó hangján ordított föl.

— Kirabolnak, kifosztottak, tönkre vagyok téve! Emberek, jólelkek, segítsetek!

A fizetett éjjeli örök most az egyszer nem a korcsnából kerültek elő. Kisütöttek nagy hirtelenséggel, hogy vakmerő éjjeli betörés történt. Az ablakszárny valami erős eszközzel föl van feszítve s az ablakpárnán jól meglátszik a tettes széles lábnyoma.

Időbe került, míg a mélyen alvó háziakba roppant lárma, dörömbölés után lelket lehetett önteni. Berta kisasszony nyitotta ki az ajtót s minden izében reszketve borult az apja nyakába.

— Oh ha valami zajra, neszre fölébredtem volna. Kiterítve találnád egyetlen lányodat.

Ráder a kétségbeesés adta bátorsággal, egyik markos ör által kísérve, égő gyertyával rohant a szobába. Merev tekintettel csak a

pénzszekrényt nézte. A kulcsot csakugyan a zárban felejtette. Fölnyitotta a födelet. A bankjegy csomagok, értékpapírok, arany- és ezüst pénzek csak olyan rendben feküdtek ott, mint ahogy odahelyezte. Idegen kéz nem nyult hozzájuk.

Az ör azonban csaknem beleütdött egy nyulánk férfialakba. Nyugodtan, mellén keresztbefont karokkal állt az asztal mellett.

— Hiszen ez Tobolszki Tibor, zászlóaljunk hadapródja, — kiáltott élénk csodálkozással. No te híres, büszke katona: hát ennyire jutottál.

A hadapród meglepő pillantással üdvözölte a rend hatalmas emberét. Rendkívül kifejező, de most sápadt arca, lángoló szeme nem a megszegenített, de a daczos, megtévedt léleknek volt hű kifejezője.

Ráder kiméletlenül rontott neki.

— Közönséges gazember módjára tört házamba. Lopni, rabolni akart?

— Ez volt a szándékom. Pénzre van szükségem.

— Tivornyára, kártyára ugye?

— Adósságom tisztázására. Ha szilált anyagi helyzetemen a legrövidebb idő alatt nem változtatok, ügyemet nem tisztázom: a tiszhelyettesi előléptetésből kizárnak. Akkor pedig veszve vagyok.

— Hát így mentve van?

— Nem kedvezett a szerencse!

Mély sóhajjal mondta ezt. De magatartása daczos, kihívó maradt.

Az örök tisztességesen bántak vele. Csipdelöztek ugyan, hogy ezután már nekik a katonákra is kell ügyelni, de csakhamar elhall-

a kis-zombori községi iskolának 1897. évtől való államosítását határozatilag kimondotta. Csak örömmel telik el szívünk, midőn e virágzó magyar községnek a közoktatás terén tanusított és a vármegye bármely község előljáróságának méltó törekvése tárgyát képezhető ezen vívmányáról megemlékezhetünk.

A kir. ügyészségnek a börtönügyi állapotokról szóló általános jelentése ezúttal is teljesen kielégítő, a nagyikindai törvényszéki fogház jellemzésére nézve Babics József bizottsági tag, mint börtönvizsgáló küldöttségi elnök részéről bemutatott jelentés azonban a most említett fogház állapotát a legsötétebb színekben állítja elő. Részletes leírást foglal magában a jelentés a nagyikindai törvényszéki fogház minden képzeletet meghaladó és az egészségre egyenesen emészető, a börtönök szerencsétlen lakóival szemben is érvényesítendő emberi érzést élesen kihívó állapotáról. Nem kételkedünk tovább, hogy a sok éven át a köz. bizottság részéről is kérelmezett üdvös intézkedés a nagyikindai fogház szánalomra méltó lakói érdekében legközelebb megtétetni fog és a szegény rabok, kik a javulás útjára visszavezetendők, a börtön kétségbeesztő helyzetében a lélek teljes elvetemedésétől megóvatni fognak.

A kir. államépítészeti hivatal jelentése szerint a kedvezőtlenebb helyzetben levő utszakaszok helyreállítása folyamatban van, a hengerelési munkálatok azonban a beállott kedvezőtlen idő miatt beszüntetendő volt.

A folyamatban volt összes munkák befejeztettek. A szárcsa-vattinai törvényhatósági közúton épülő kanaki Berzova hid feladási munkák még a fagy beállta előtt elkészültek.

A megyei főorvos havi jelentése a közegészségről kedvezően nyilatkozik, ezen szaknál fontosabb jelenségeként felemlítendő az ozorai gyógytár engedélyezése, melynel a beérkezett 4 pályázat érdem szerint felülvizsgáltatván, a bizottság Milos Kornélt határozta a jog elnyerésére legméltóbbnak és a nagym. kir. belügy-miniszterium figyelmébe ajánlandónak.

Ezzel a bizottság ügyrendje kimerítettén, főispán ur ő méltósága a bizottság részéről köszönetet mond a bizottság lejárt tagsági jogával eszidőszerint kilépetteknek tekintendő tag uraknak és az 1897. évi január havi rendes ülését 18-ra kitűzvé, az ülést berekesztettek jelenté ki.

gattak, mert — kiszolgált altisztek lévén, — tudtak, hogy e könnyelmű lépésnek milyen lealázó következményei lesznek. Egy reményteljes élet becsületes pályafutásának vége van.

Olda. fegyverét elvéve a laktanyába kísérték. Az ügyeletes tiszt lezaratni volt kénytelen. A katona törvény kéréssel szigorral sújtja a hivatás és egyenruha meggyalozóját.

Az egész várost forrongásba hozta ez a különös eset, melyet mindenki természetesen a saját szájaize szerint magyarázott. Tobolszkit azok is ószintén sajnálták, kiknek büszke, kissé elbizakodott fölépése, magatartása nem tetszett. Csinos, elegáns gyerek volt, nagynejétől csekélyebb évi segílyt kapott. Egy évvel ezelőtt jött a zászlonjához, melynek tiszukara szinte eláenyestette a szeretetével.

Családja felől sokat beszéltek, de kevés bizonyosat, mert mit ősvényének e része hiányos volt. Lengyel származású atyja a forradalom után telepedett le nálunk s egy magyar baráút vett el feleségül. Tobolszki nem ismerte szüleit, de azért filomabb érzékeit nem fásította el az idegen nevelés.

Vig életet folytatott. Valamire való mulatság nem esett meg nélküle. Mulatási szendelyét parancsokra ken ényen elítélte, de nem akadályozhatta meg, mert a szolgálatban pontos, kitartó, kötel-sége teljesítésében buzgó, odaadó volt.

Es most lejtőre lépett, — a sárba bukott.

(Vége következik.)

HIREK.

Tájékoztató.

December 15. Kórházi bizottsági ülés.
December 19. Rendkívüli megyei közgyűlés.
December 28. Városi tisztújítás.
1897. Január 9. Nőegyleti táncmulatság.
1897. Január 16. Athléta bál.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Személyi hír.** Rónay Jenő főispán ma este Antalfivára utazik az ottani főszolgabírói hivatal megvizsgálása végett.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ringelsen Miklós, Medved Mátyás, Maximovits János okleveles tanítókat és Vujaskovits Devenka okleveles tanítónőt a szarcsovai állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónővé, Bevilacqua Irén okleveles kisdudvónőt a szarcsovai állami kisdudvóhoz rendes kisdudvónővé nevezte ki.

— **A „Torontoi vármegyei központi hitelintézet mint szövetség”** üzletreiszéiből legújabbban a következő jegyzések történtek: dr. Gyertyánffy László 2, Gyertyánffy Camillo 1, Friedmann Manó 6, Potter Jakab 1, Dan Jeremias 1, Babity János 4, Draszity Vazul 1, ifj. Bodó János 1, Kovács Antal 5, Miklós Balázs 1, Szél Sándor 1, Szél Péter 1, Burger György 1, Dékány József 1, Szél Mátyás 1, Mihalkovich Karoly 1, Öszentiván községe 3, Stanimirov Olga 1, Stanimirov Zorka 1, Vuics Z-iván 1, Buchner Teréz 1, Buchner Hermin 1, Wagner János 2, Schöpfer Ferdinánd 1, Schöpfer János 1, Buchner Katalin 2, Bobda községe 1, Schannen Karoly 1, Gilczan István 1, Knopf Mátyás 1, Battyan Dezső 1, Litovsky Pál 1, Tótaradács községe 3, Meggyesy Caesar 2, Horvátkécsa községe 10, Kiss Dezső 1, Kiss Gyula 1, Kiss István 1, Mayer István 1. — A jegyzett üzletreiszek összege 3824.

— **Fehértemplom új plébánosa.** Fehértemplom r. k. plébánija megkapta valahára új lelkészét, a volt grabaczi plébános személyében, a minek nemcsak a római katolikusok, hanem a város összes lakossága felekezeti különbség nélkül örövend. Ez öröm annál nagyobb és tisztább, mert az új lelkész felvilágosult, művelt, finom lelkületű férfi, akit így a város összes lakossága szeretni, tisztelni és becsülni fog. A város tanácsa Fronius polgármester vezetése alatt a napokban tiszteltgett az új lelkésznél, a mikor a polgármester örömeinek adott kifejezést, hogy a sokaig gazdtalan plébáni megaláta új ga dáját. Horváth plébános lekötelező sziveséggel fogadta a város küldöttségét, kedvezően szólt a város tekvéséről, lakosságáról s ígerte, hogy egész szívvel, lélekkel törekedni fog arra, hogy megismerve a város viszonyait, a lakosság érdekeit előmozdítsa. Mostantól fogva a város érdeke az ő érdeke is, részt akar venni minden nemes mozgalomban, s hü fia lesz a városnak. A küldöttség örömmel hallgatta a lelkész szavait és elégedetten távozott el.

— **Hymen.** Schmid József módosi adó-tiszt eljegyezte Stock Kristóf nagyteremiai kórorvos leányát, Gizellát.

— **Jótkonyaság.** Török Kanizsáról írják, hogy ott Schupe Erzsébet urnó, a község köztisztelőben álló földirtokosnője, tegnapelőtt fényes estélyt rendezett, a melyet megelőző égek étszázánál több szegény gyermeket látott el meleg ruhával.

— **Mosolygó világ.** A kereskedők üres óráikban most nem tesznek egyebet mint a kirakatjaikat rendezgetik. A vastag üvegtáblák mögé szépen egymás mellé kerül a fogsababa, a glicerin szappan, a csehtrombitás, a csákó huszár, egyzóval a gyerekvilág mulattatóinak nagy serege. Ezekre az apró, nevető jószágokra azután szépen ráborul és beárnyékozza őket a csillogó aranyfüst az angyalkák vakító fényességű hajszálai, melyek arra vannak hivatva, hogy körülöleljék a karácsonyfákat. Mert a kis Jézuska már megkezdte vándorutját. Esténként ott leselkedik az ablakok előtt, szelid kék szemével keresztülnéz a legkisebb nyíláson is és mikor jó gyermekeket lát, örömtől sugároznak szelid kék szemei, mikor pedig rosszakra akad, elfutja azokat a szelid kék szemeket a köny. És aztán előveszi kis noticát és szorgalmasan jegyzi abba a jó és rossz gyermekek nevét. A kirakatokból pedig egyenként tűnedeznek a fogas babák, a puskás katonák, hogy a hideg ablaküvegek mellől odajussanak a boldog családok asztalára a karácsonyfa alá. És fut az idő, egymás nyomába jönnek a napok, felgyul a fenyőákon a gyertya,

és szerteárad a világban a békét hirdető szolozsma: Mennyből az angyal, leszállt hozzátok pásztorok!... Aludjatok szépen s mosolyogjatok álomközben fűrtös fejű, jó kis gyermekek!...

— **Uj ügyvéd.** Dr. Szilárd Adolf ügyvéd a napokban telepedett le Nagyszentmiklóson és ott ügyvédi irodát nyitott.

— **A „Nagybecskereki magyar olvasókör”** a Pest szálloda épületében levő s újonnan alakított saját helyiségében folyó hó 31-én terem-megnyitási ünnepélyvel és táncmulatsággal egybekötött szilveszter-estélyt rendez. Belépti díj: személyenkint 1 ftt, családjegy 2 ftt. A kör tagjai a belépti díjak felét fizetik. Kezdeté 8 órakor.

— **A karácsony és a posta.** A m. kir. posta- és táviratigazgatóság a közelebbi karácsony és újév alkalmából, amikor a postai forgalom megsokszorozódik, rendeletet adott ki a pénz- és csomagküldeményekre nézve. A pénzt — mondja a rendelet — lezézelszerűbb postautalványon küldeni. Küldhető szabályszerű pecsételt levélben is, de más tárgyakkal egybecsomagolva sem pénzt, sem ékszeret nem szabad. Csomagolásra faladácska, vesszőből font kosár, vi-szkos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű, csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig legalább is többréti erős csomagoló papir használható. Ujságpapírosba, cukorpapírosba s efélébe csomagolt tárgy egyáltalán nem fogadható el. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használható. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték és keresztnévének, esetleges előnévénél vagy megkülönböztető jelzésnek (például ifjabb, özvegy stb.), továbbá polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére, a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények címírataiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtójelzés, stb. is kiteendő. A címet magára a burkolatra kell írni s kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címírat összes adatait magában foglaló csédula a csomagban is benne legyen. — Együttal a karácsonyi ünnepek alkalmából várható nagy mérvű gyorsáru forgalomra figyelemztetjük a t. közönséget, hogy Budapestre rendelt gyorsáru szállítmányokat, különösen a gyors romlásnak alávetett élelmi szereket már f. hó 15-től kezdve adja fel, nehogy az ünnepek előtti utolsó napokon feladásra kerülő tömeges gyorsáruk szállítása, értesítése, illetve házhoz szállítása zavarokra és késedelmekre szolgáltatasson okot.

— **Hová lett az ökör?** A jarkováci vásárról vígan hajtott hazafelé Kincsa Jován módosi lakos. Minthogy unalmasnak találta magányosan az utat, ökreit kifogta a szekérből, hogy legelésszenek, maga pedig álomra hajtá fejét a szekér fenekén. Mikor felébredt, nem látta sehol sem az ökröket. Akárhogy dörszölte is mindkét szemét, a jámbor állatoknak nyoma veszett. Már már belekezdett abba az egyszeri monológba, hogy: Én vagyok-e én, vagy sem? Ha én vagyok, akkor ellopták az ökreimet, ha pedig nem vagyok, akkor találtam egy szekeret, azért de hiába volt minden buslakodása. Végre a napokban azt jelentették Neuzináról, hogy az ottani dögtéren egy ökörbört találtak, de senki sem tudja, hogy miként jutott oda. A megejtett puhatólás aztán kiderítette, hogy a bór Kincsa Jován ökréről való; amennyiben arra Jován ráismert. Így hát az ökör töre megkerült; most még csak az a kérdés, hogy hova lett a börből az ökör?

— **A pancsova-petrovoszellői vasút.** A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló h. é. vasutakon 1895. évi december 1-től érvényes közös árudíjzabáshoz (II. rész) a pancsova-petrovoszellői h. é. vasút megnyitása napjával a VI. pótlék lépett életbe, mely pótlék a díjzabás általános részének kiegészítését és a pancsova-petrovoszellői h. é. vasút árudíjzabását tartalmazza. Ezen pótlék példányai a m. kir. államvasutak díjzabási szakosztályában példányonként 20 filléért kapható.

— **Kávét helyett burnót.** Nagyszentmiklósról írják: Kellemetlen tévedés áldozata volt a héten egy áhitatos kávéfőztelő. A fűszeres inas öröit kávé helyett az ehhez veszedelmes hasonló burnótból adott neki, a ki azt gyanútlanul hasávitte, megfőzte s jórészt el is fogyasztotta. Csak mikor már feltűnően csavarta az órrát s szűnet nélkül tüszögött, vette észre a tévedést. Ijedtében gyomorgörcsök fogták el, de nagyobb baja a kis ijedtségen kívül nem lett.

Színház.

Ujházi Ede második fellépése.

A nagy jellemű színész tegnap Cheverial bárót játszotta Feuillet „Egy párisi regény” című ismert drámájában. Más rouét láttunk tegnap, mint amelyet a francia regényírók rendszeresen festenek. Ujházi nem az a bizonyos karsu lovag, melyről a regényolvasó bakfisok álmodoznak s a milyennek a naiv emberek minden rouét képzelnek: csinosnak és ostobának. Hanem a legtökéletesebb világi, aki megközelíti azt az eszményt, (ha itt eszményről szabad beszélni) melyet a francia nagy írók kedvenc alakjáról magunknak alkottunk. Istentől fölöntött művész az, ki egyik nap bámulatba ejti a hallgatót egy töről metszett magyar alakjával, másnap bemutat egy abbét, melynél természetesebbet a Bretagne faluiban sem talál, (ki ne emlékeznék vissza az ő abbé Constantinjére?) azután meg bámulatba ejt egy oly tökéletes alakítással, mint a tegnapi, melylyel fényes tanujelét adta annak, hogy tele van gondolatokkal és szellemmel, hogy igazi művész, ki közli a közönséggel a maga felfogását és átruházza a hallgatóságra az indulatokat, melyek benne viharzanak.

Benne van a világi, a kapzsi bankár, ki felesége nagylelkűségét felfogni sem képes, a kéjencz, ki csak oly férfiakat pártol, hol a feleségük kegyeire számíthat, a javíthatlan roué, ki a nap fáradaimait megvásárolt nők és barátok körében piheni ki, a számító pénzember, ki női kliensei megrontására törekszik, hogy annál könnyebben kerítse őket hatalmába.

Egyszóval alakítása tökéletes volt, kezdve attól a jelenettől, amelyben Torgytól a három millió kamatait kéri, egészen addig az orgiáig, melyen életét befejezi. Az utolsó felköszöntő, melyben elméje megzavarodik, oly remekelés volt, mely igen sokáig élénken meg fog maradni hallgatói emlékezetében. Ekkor melegegett fel igazán a mi hyperkritikus közönségünk is, hosszas tapsban és éljenzésben adva kifejezést tetszésének.

A vendégművészen kívül Csügényi Vilma, Gööz Aranka, Tuboly Klementin, Daróczky Ilka, Kalmár jól megállták helyüket. A színház ismét csak félig telt meg.

Színészet a megyében. Zombolyáról írja levelezőnk, hogy ott tegnapelőtt kezdte meg Gáspár Jenő színigazgató társulatával az előadásokat. Az első estén Herczeg Ferencz kitűnő bohózat, a „Három testőr” került színre telt ház előtt. Igen szépszámú közönség nézte végig tegnap „Náni”-t is. Gáspár igazgató hosszabb ideig szándékozik Zombolyán maradni, ami valószínűleg sikerül is neki, mert a közönség lafossága melegen pártfogolja a társulatot.

A kulisszák mögöl.

Ma játszanak utoljára a színészek, a színlapon ott szomorkodik a szürke felirás: Utolsó előadás, és csak a jó Isten a megmondhatója, hogy hány sóhajt fakaszt ez az „utolsó” szó. Nagybecskerek ismét belezökken a régi kerékvágásba és azon vesszük magunkat észre, hogy valóságos adventi hangulat fog el mindajunkat. Az emberek este fél nyolcra a helyett, hogy a színházba mennének, egykedvűen lépkednek hazafelé, vagy ellátogatnak a kávéházakba, a hol mostanság majd különösen az aranyifjúság fog Gyula hegedűje mellett szomorkodni... Peterdyék után. Igenis utánuk, mert lehetetlen, hogy a bájos és kevésbé bájos primadonnák, no meg a dráma női személyzetének tagjai, ne hagynának fátalságunk szívében valami ürt hátra, mely egy ideig sajogni fog még, néhány nyugtalan éjszakát okoz nekik, azután lassan elmúlik, mint minden a világon. Azok pedig, akik után a mi fátalságunk bántódnia fognak, Isten tudja hány kilométernyire innen mustrálják a publikumot, találgatva, hogy vajjon ki lesz a becskerekű imádó utódja? Azalatt minálunk a virágkereskedések becsukják a boltot, a rozsa ár esni fog, akárcsak a buzák, s beborul nekünk is, a redakció embereinek, mert győzni sem fogjuk elolvasni a beérkező verseket. Ma játszanak utoljára a színészek s holnap már Lugos felé zúzóznak s nem telik bele két hét sem, feledve lesz Becskerek, a mi nem is olyan csodálatos, hiszen a színésznők is csak emberek és talán ők is tudják ezt a közmondást: A változatoság gyönyörködtet.

A színház udvarán bucsuzik egy haragos bajszú fiatal ember a társulat egyik szépétől.

— Édes nagysád, sokkal könnyebb volna a válás, ha egy csókot adna. Aztán...

— Nos, aztán? hangeik kissé türelmetlenül.

— Aztán?... No hát aztán még egyet.

Két ur beszélget a foyerban.

A. Hallotta-e, Ujházi nagyban tanulja Abeleszt

B. Ugyan ne mondja!

A. De igen, olyan szerepben akar fellépni, amely a színházba vonzaná az egész becskerekű közönséget.

Irodalom és művészet.

* A kitüntetett kiállítók arcképcsarnokának közléset kezd meg az Ország-Világ legutóbbi számában. Az egyes kiállítók rövid életrajzát és az elnyert kitüntetést is megtaláljuk a sikerült fényképen kívül. Azonkívül folytatja az országgyűlési képviselők képméretben és írásban való közlését. E számban találjuk Haberbauer, ujonnan választott alpolgármester sikerült kép-mását és sok más érdekes illusztrációt, melyek közül Lakos Alfrédnek a képviselőház karzatáról készített rajzai nagy felűnést keltenek. Az Ország-Világ ez utóbbi számának cikkei is felette érdekesek. Echegaray „Mariana” című darabjának, melyet a nemzeti színház legközelebb előad, egyik hatásos jelenetét kösli Szalay Emil sikerült fordításában. Továbbá cikkeket írtak: Bródy Sándor, dr. Várady Antal, Concha Károly, Buday László, B. Virág Géza, Csergő Hugó és mások. Rovatai élénkek és gazdag rajtvényei mulattatók, úgy hogy az Ország-Világot, mint legjobb képes hetilapot melegen ajánljuk mindenkinek, a ki a hosszú téli estéket élvezetesen akarja eltölteni. Előfizetési ár egy negyed évre 2 ft. Mutatvány-számot szivesen küld a kiadóhivatal Budapest, V., hold utca 7. sz.

Legujabb hírek.

Három diplomáciai okmány.

Budapest, decz. 14. A „Magyarország” három darab hivatalos ügyiratot tett közzé, melyek csakis meg nem engedett módon juthattak a lap szerkesztőségének birtokába. A tényállás kiderítése céljából a földművelésügyi miniszter az előnyomozást saját szempontjából már ma a legnagyobb erélylyel megindította; minthogy azonban minden jel arra mutat, hogy hivatali büntettről van szó, a miniszter egyidejűleg a budapesti államrendőrség főkapitányát is megkereste, hogy a tettest nyomozza ki.

Az orvosnövendékek tüntetése.

Budapest, decz. 14. Wlassics Gyula dr. közoktatásügyi miniszter Bognár István dr. egyetemi rektort ma leiratban fölszólította, hogy az orvosnövendékeknek Kovács professzor ellen való tüntetése dolgában a jelentést azonnal terjeszse föl, s ha eddig még ez ügyben a vizsgálatot a tüntetők ellen meg nem indították, haladéktalanul rendelje el. A miniszter leirata az egyetemen némi izgalmat keltett, mert az egyetemi tanácsnak egészen független fejelemi joga van.

Vallas és — árviz.

Szent-Pétersvár, decz. 14. A Peterburg-kija Wjedomosti-nak megbízható forrásból eredő értesülése szerint, Montenegró egész lakossága mélyen szenved az ott ért vizáradás sulya alatt. A babonás, szellemileg meglehetősen fejletlen montenegróiak a még alig elmúlt árvizveszélyben isten büntetését látják azért, hogy az igazhíru hercegkisasszony a katolikus hitre tért át. A nép, mely egyedül a fejedelmet teszi felelőssé e hirtettségért, nem is titkolja többé, hogy érzelmei a fejedelem iránt nagyon változtak.

A tifuszjárvány Pólában.

Póla, decz. 14. Naponta átlag 30—40 megbetegedési eset fordul elő, a mi a lakosságban óriási izgatottságot kelt. A betegség lefolyása is mind kedvezőtlenebbé válik és a megriasztott tehetősebb lakosok menekülni igyekeznek a járványfészekből. A tengerészet orvosai közül is számosan megbetegedtek.

Olaszország Afrikában.

Róma, decz. 14. A benadiri expedícióról szóló hírek alaptalanok. A kormány nem szándékozik ilyen kalandokba bocsátkozni. Illetékes római körökben tárgytalanoknak mondják az Erytrea feladásáról elterjedt híreket is, miután a kormány épp ellenkezőleg azzal a tervvel foglalkozik, hogy a kolóniát a béke megkötése után ujonnan, helyesebben fogja szervezni, mert nagyon is lehetségesnek tartja, hogy a belső felvidéken a tisztán katonai organizációról lemondjon és hogy inkább a kereskedelem érdekeit mozdítsa elő. Híresek azok a szt.-pétervári jelentések is, hogy Oroszország a Vörös tenger partján földet szerzett volna és hogy Menelik arról a területről Olaszország rovására lemondott. Hiszen Meneliknek magának sincsenek tengerparti birtokai.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 15-én.)

Budapest, decz. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőházban ma a válaszfelirati javaslatnak tárgyalását folytatták. Komjáthy Béla úgy vélekedik, hogy érdekeinket csak a külön vámterületben lehet feltalálni; a dualismus sem minket, sem Ausztriát nem teszi boldoggá és a nagyhatalmi állásnak mindkét állam önállósága inkább megfelelne.

Bánffy báró miniszterelnök kijelenti, hogy ha a trónbeszédben Magyarország függősége lett volna említve, az akaratán kívül s akarata ellenére állana ott, a mely esetben ő nem volna már kormányelnök helyén; de támaszkodva a király parancsára és a nagy többség bizalmára, nyugodtan vállalhatja el a felelősséget, mert a trónbeszéd a monarchia mindkét feléről beszél és az egységes birodalom ellen minden magyar állást foglal. A trónbeszédben nincs oly tendencia, mely állami önállóságunkat korlátozni akarná, ezt eléggé bizonyítják a király kijelentései, melyeket az ezredéves ünnepélyek alkalmával tett. A mi a monarchia nagyhatalmi állását illeti, annak fenntartására nézve legbiztosabb alap az 1867. kiegyezés és a kormány ez alapon akarja célját elérni. (Élénk tetszés jobbról.)

Ezután Szóts Pál tetszéssel fogadott szűzbeszédben polemizált az ellenzékkel és azoknak érveit hatálytalanította. Horánszky Nándor azt állítja, hogy az anyagi és szellemi tönk szélére jutottunk, és kikelve a választási visszaélések ellen, a jelen országgyűlést a nemzet nem igazi akaratának állítja. Az elnök a vita folytatását holnapra halasztotta.

A főrendiház bizottságaiból.

Budapest, decz. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház igazoló bizottsága ma délelőtt ülést tartott, melyen Révay Simon báró cenzusának elismerése iránt beadott kérvényét tárgyalták és elhatározták, hogy a vagyoni képesítés fennforgását a főrendiház pénteki ülésén javasolni fogják. Ugyancsak a válaszfelirati bizottság is ülést tartott, melyen Gyulai Pál előadta a felirat javaslatát.

Nelidov Bécsben.

Budapest, decz. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből telegrafálják, Nelidov, a konstantinápolyi orosz nagykövet, Goluchowski külügyminiszterrel ma fontos külpolitikai ügyekben értekezett.

A tőzsdéről.

Budapest, decz. 15. (A becskerekű Lloyd-társulat távirata.) Kötöttet buza tavaszra 8.15—16, tengeri május-juniusra 3.93—94, zab tavaszra 5.91—93, repce 11.10—20. Buzában a vételkedv lanyha, forgalom 10.000 mm. Készárú 2%, krajczárral drágább.

Hirdetések.

61697. szám. 1896. Torontál vármegye alispánja.

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Kikinda rend. tanácsu városnál leköszönés folytán üresedésbe jött polgármesteri állásnak választás útján leendő betöltésére pályázatot hirdetek.

Az állás évi javadalmazása 1500 frt fizetés és 300 frt lakbér.

Pályázni óhajtokat felkérem, hogy az 1883. évi I. t.-cz. vonatkozó szakaszai és 1886. évi XXII. t.-cz. rendelkezései értelmében felszerelt folyamodványaitak folyó évi december hó 21-ik napjáig hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

N.-Beckerek, 1896. decz. hó 10-én.

Dr. Dellimanics s. k.

1153-2.1

alispán.

297. szám. ip. ü. 1896.

1144-1.1

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t.-czikkbe iktatott ipartörvény 169. és 172. §§-a alapján és a volt földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak 1885. évi 52211. sz. rendelete értelmében N.-Beckerek r. t. város területén lakó kereskedők és iparosok által az 1897. évre a vár. tanács, mint elsőfoku iparhatóság mellé 20 és a nagybecskereki járási főszolgabíró, mint elsőfoku iparhatóság mellé külön 20 iparhatósági megbizottak leendő megválasztására, választási határidőül 1896. évi december hó 20-ik napjának délutáni 2 órája a városház nagytermébe tüzetett ki, melyre a helybeli kereskedők és iparosok ez uton meghivatnak.

Megjegyeztetik, hogy az összeállított névjegyzékekben felvett kereskedők és iparosok közül csak azok választhatók meg iparhatósági megbizottakká, kik legalább is a megállapított 15 frtnyi adóminimumot fizetik, és hogy az érintett névjegyzékek a vár. első jegyzői hivatalnál betekintheők.

A választás megejtésére Mattanovich György vár. jegyző és iparhatósági biztos küldetett ki.

Kelt N.-Beckereken, a vár. tanács, mint elsőfoku iparhatóságnak 1896. évi december hó 4-én tartott üléséből.

Krsztics János,
polgármester.

56585. szám 1896.

1149-3.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett zichyfalvai hatósági állatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen a bánlaki és alibunári járásokra kiterjedő hatáskörrel bíró állással 500 frt

fizetés és 300 frt uti átalány, valamint a területén kívüli szolgálattételre való ki-
rendelések alkalmával 3 frt napi díj s uti
költés megtérítés jár.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt s az 1888. évi VII. t.-cz végrehajtása iránt kiadott rendelet 303. §-ban körülírt kellékeket igazoló kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi december hó 31-ig annál is inkább terjesszék be, mert a később érkező kérvényeket nem vehetem figyelembe.

N.-Beckerek, 1896. december hó 10.

Dr. Dellimanics,
alispán.

Egy 25 éves, nőtlen, jó családból való fiatal ember, volt pénzügyőr, beszél magyarul, németül, szerbül és románul, szerény feltételek mellett, jó írással és bizonyítvánnyal

1157-3-1

irnoki állást

keres. — Szives megkeresést kér: Nagy-Beckerek, Toldi Ferencz-utca 20. sz.

Romanovszky Gyula czimen.

!Pénz!

földekre és házakra
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magán sorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönbön mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

680-13-11

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz kőszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

1014-52.1

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a modern kor igényeinek megfelelő módon berendezett

javitó-műhelyünk

mindennemű

gazdasági és egyéb iparigépek és gépészeti berendezések

szakszerű és jutányos javítását és helyreállítását elvállalja.

Bővebb felvilágosításokkal az alulírott üzletigazgatóság vagy a műhelyfőnökség készséggel szolgál.

Az üzletigazgatóság.

868-x.1